

Po zgledu tekstilcev

Proje tekmoval je letos razvnelo delovne kolektive tekmovalje brigad v tekstilni industriji in tekmovalje železničarjev.

Železničarji so v tekmovalju za večjo obratnost lokomotiv zrušili stane norme. Prevoznik park bo po obveznostih, ki so jih sprejeli kolektivi naših kurilnic, čisti bolj izkoriščen. Čeprav so bili nepri strojevodij in kurjačev v tekmovalju veliki, vendar tega tekmovalja niso posnemali delavci v industrijskih panogah prav zaradi posebnih oblik dela železničarjev. Vendar smemo šteti tekmovalje železničarjev med eno najuspešnejših, ker so ga kolektivi železničarjev sprejeli kot stalno obliko dela, ki bo pripomogla skupnosti milijonske prihranke. Za kar je najvažnejše: več bomo lahko proizvedli.

Tekmovalje brigad v dveh mariborskih tekstilnih tovarnah je imelo v začetku le lokalni videz, sedaj pa je že razvnelo širok množičen razmah. Mladina predilnice in tkalnice v Mariboru je organizirala tekmovalje na drugačen način, kakor so bila tekmovalja do sedaj. Vsaka brigada, ki se je hotela vključiti v tekmovalje, je morala vedeti za svojo dnevno nalogo. Uspehe brigad v tekmovalju pa so vsaj na posebno razpredilnico s točkami. Vse brigade so tekmovalje med seboj. Od dveh brigad, ki sta tekmovali med seboj, je ena zmagala, druga pa je bila premagana, če je imela manjše uspehe pri izpolnjevanju dnevnih planov, izkoriščanju strojev itd. Vse tekmovalje so razdelili na toliko kol, kolikor je bilo brigad.

Takšna oblika tekmovalja je pokazala dobre uspehe. V tovarni se je zboljšala delovna disciplina, večje je bilo izkoriščanje strojev, kvaliteta proizvodov je bila boljše, boljše so se razpredilni delovna mesta i. dr. V tekmovalje pa se je vključil tudi tehnični aparat, ker je moral vsaki brigadi določiti njeno plansko nalogo. V mariborski predilnici in tkalnici so že po prvem mesecu tekmovalja imeli velike uspehe. Predilnica je presegla plan za 4,2%, tkalnica pa za 8,4%. Tako da so delavci vsak dan zvedeli, kakšna brigada je dobila boljše oceno, je tekmovalje še bolj pozitivno. Ocenjevanje uspehov s točkami je boljše oblika tekmovalja kot vse dosedanje, ko so delavci za rezultate tekmovalja in uspehov svojih brigad zvedeli šele po daljši dobi, kakor dolgo je pač tekmovalje trajalo. Tekmovalje po mladinskem turnirskem načrtu, ali kakor so ga nekateri imenovali, po »šahovskem sistemu« (ker imajo točke na razpredilnici, podobni šahovski deski), je kaj kmalu izgubilo lokalni videz. Oblika tekmovalja mariborskih tekstilnih delavcev so sprejemali tudi druge tekstilne tovarne. Operativno vodstvo naših tekstilnih tovarn je zato pred 1. junijem imelo večkrat sestanke s tehničnim kadrom vseh predilnic in tkalnic. Do podrobnosti so pretresli uspehe in pomanjkljivosti v tekmovalju in napravili načrt za enomesečno tekmovalje 26 predilnic in 26 tkalnic. Tekmovalje traja že 7 dni. Poleg brigad, ki tekmujejo v republiškem mestu, pa tekmujejo v vsakem podjetju tudi seboj tudi vse ostale brigade. Cilj enomesečnega tekmovalja je, da bi čim bolj izpolnili polletni plan in tekmovalje razširili na vsa delovna mesta. Tako je tekmovalje po mladinskem turnirskem načrtu postalo v naših tkalnicah in predilnicah organizirano in množično.

V začetku so za osnovo tekmovalja postavili presejanje planske naloge in izkoriščanje zmogljivosti stroja. Vendar so po prvih dneh tekmovalja opazili tudi pomanjkljivosti. Za osnovo so vzeli predvsem izkoriščanje strojev. Prvi dan tekmovalja so vse brigade, razen brigada Prevoznik iz tovarne volnenih in vlnenih izdelkov v Mariboru, visoko presegle plan. Najboljše uspehe je imela brigada Hostnik iz Novega mesta, ki je dnevni plan presegla za 57,2%. Velike uspehe so imele brigade že prvi dan pri izkoriščanju strojev. Rdeča in Pohorska brigada v mariborski predilnici in tkalnici sta izkoristili zmogljivost navadnih strojev za 80,14% in 81,6%. V Združeni tovarni svile v Mariboru je najboljša brigada na svilarških starih izkoristila zmogljivost stroja za 86,44%. Osmo brigada v MTT je na navadnih starih izkoristila 85,6% zmogljivosti stroja. Triglavska brigada v Tiskanini Kranj pa je izkoristila 86,5%. Na avtomatičnih starih je imela najboljše uspehe brigada Jakš iz Lj. Pavla pri Preboldu, ki je izkoristila stroje za 94,3%. V drugem dnevu tekmovalja je brigada Sumiga iz iste tovarne izkoristila zmogljivost stroja za 96,2%. V tkalnicah, brigada Elan iz predilnice in tkalnice Tržič za 93,5% itd.

Način tekmovalja brigad v tekstilni industriji se sprejemajo tudi druge industrijske panoge. V tovarni čevljev v Žitlju tekmuje med seboj po mladinskem turnirskem načinu 38 brigad. Tekmovali bodo 38 dni. Pred tekmovaljem so dnevnimi plani izpolnili le 98%, ko pa so se brigade spoprijele med seboj, so dnevnimi plani presegli za 16%. V tekmovalju gledajo tudi na kvaliteto izdelkov. Kolektiv boče v tem načinom tekmovalja izpolniti polletni plan že 24. junija. V Tovarni čevljev v Kranju se je šest brigad odločilo za enomesečno tekmovalje. Dobre uspehe v tekmovalju so že dosegli v Tovarni tekstilstva in Tovarni lesnih izdelkov

Mariboru. V Duplici pripravljajo razpredilnice za ocenjevanje, zanimanje za tekmovalje pa je med brigadami zelo živo. Mežiški topilci so začeli tekmovali po mladinskem turnirskem načrtu, takoj ko so izpolnili polletni plan. Veliko zanimanje za tekmovalje je tudi v drugih rudarskih kolektivih, kakor v Zagorju, Idriji itd. Po zgledu brigad tekstilne industrije tekmujejo tudi brigade v kovinski industriji. Tako že tekmujejo brigade v Mariborski tovarni avtomobilov, v Mariborski livarni, v tovarni »Franc Leskošek« in v Impolu.

Napačno bi bilo, če bi rekli, da je bistvo tekmovalja po mladinskem turnirskem načinu v tem, da tekmuje brigada z brigado. Saj drugače si tekmovalja itak ne moremo zamisliti. Bistvo tekmovalja je v tem, da mora vsaka brigada vedeti za svojo dnevno plansko nalogo. Prav zaradi tega pa je nujno, da je vključen v tekmovalje tudi tehnični kader, ki razdeli plan tovarne na vsa delovna mesta. V tekstilni industriji so ponekod težave z materialom. Večina tehničnega kadra, kjer so te težave, sedaj napolnja vse sile, da bi svojemu podjetju in brigadam zagotovili potreben material. Zato, da bi vsak delavec vedel za svojo dnevno plansko nalogo, se bomo že dolgo časa. Če bomo tekmovalje po mladinskem turnirskem načrtu razširili v vseh industrijskih panogah, bo dolžnost tehničnega kadra, da plan razdeli na vsa delovna mesta, na vsakega posameznega delavca in uspeh tekmovalja nam je zagotovljen.

Tekmovalje za večjo storilnost, ki je lani razvnelo skoraj vse delovne kolektive pri nas, je bilo po nekaj mesecih že skoraj popolnoma pozabljeno. Delovne izkušnje, ki so jih kolektivi pridobili v tem tekmovalju, so ponekod opustili. Pri letošnjem tekmovalju ho traba stremeti predvsem za tem, da tekmovalje utrdomo in da delovne izkušnje, ki jih bomo pri tem pridobili, tudi ohranimo. Samo na ta način, če bo oblika tekmovalja, ki so jo začeli uvajati delavci v tekstilni industriji, stalna, bomo vedno bolj krepili brigadni sistem dela, s tem dvigali storilnost dela, zniževali proizvodne stroške in utrjevali delovno disciplino.

BRIGADE V SENOVSLEM PREGOVNIKU SO DOSEGLE VELIKE USPEHE ŽE PRVI DAN TEKMOVANJA

Senovski rudarji so se že priključili tekmovalju tekstilcev po mladinskem turnirskem načrtu. Tekmovali bodo do 30. junija. Med seboj tekmuje 9 brigad. Prvi dan je dosegla najboljše uspehe dolška brigada, ki je presegla normo za 79%. Brigada v Zakovu je presegla za 72%, v Reštanjih so presegle brigada normo za 42,37% in 32%. Druga brigada v Zakovu je presegla normo za 36%, čeprav je delala pod težkimi pogoji.

V TOVARNI IMPOL V SLOVENSKI BISTRICI TEKMUJE 28 BRIGAD

V tovarni Impol v Slovenski Bistrici se je uprava podjetja s partijsko in sindikalno organizacijo sporazumela za tekmovalje po mladinskem turnirskem načrtu, ki so ga pred meseci začele uvajati brigade v mariborskih tekstilnih tovarnah. V Impolu tekmuje 28 brigad za naslov najboljše brigade v podjetju. Tekmujejo že od 1. junija ter bodo tekmovali do konca meseca.

Pravilni in pravočasni agrotehnični ukrepi bodo povečali naš hektarski donos

Krompir, ki smo ga sadili v aprilu in prvih dneh maja, je že goden za okopavanje in osipavanje. To delo je sicer v precejšnji meri že v teku, vendar se vsa stvar prepočasno razvija in nas bo taka zamuda ovirala pri košnji. V mnogih krajih so površine, kjer so krompir sadili v maju, še popolnoma neobdelane, pa tudi z ostalimi kulturami ni mnogo bolje. Večina nasadov krompirja, fižola, sončnic, sladkorne pese, prosa, zelja in drugih še čaka pridnih rok, da jih oplevejo. Nikakor tega dela ne smemo omaloževati, saj je prav tako važno, kot je bila setev in kot bo žetev. Delovne sile mnogokje res primanjkuje, zato si je pa treba znati pomagati. Frontne or-

ganizacije naj poskrbijo, da bodo naša polja čim prej obdelana. Tudi v zadrugah posvečajo obdelavo premalo pozornosti; največ težav imajo s stroji in jih sedaj ne morejo strojno okopavati. Toda delo je treba končati kmalu, da ne bo čakala košnja. Obdobje, ko je v zadrugah največ dela, lahko izkoristimo, da še bolj utrdimo in izpopolnimo organizacijo dela in osnujemo brigade, kjer jih še ni. Slabo skrbe za obdelavo zemlje predvsem ekonomije, tako zadrugne kot ekonomske podjetij in ustanov. Ekonomija kmetijske zadruga v Mirni peči ima še večje površine neobdelane in tudi v vi-

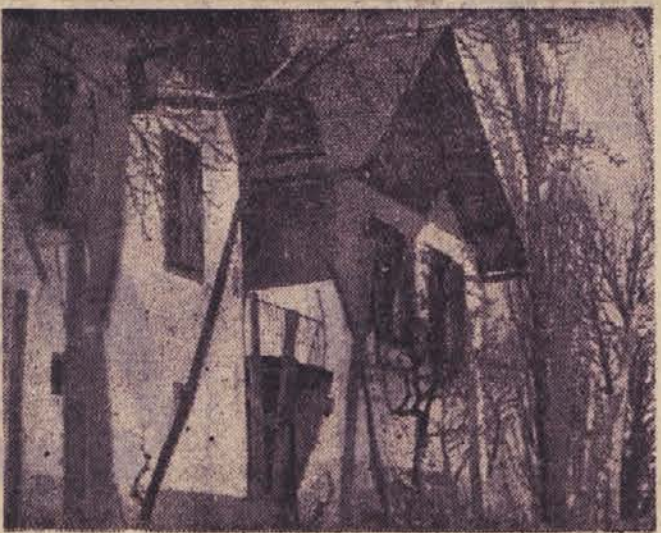
nogradih dela zaostajajo. Na ekonomiji gostinjskega podjetja v Studencih pri Mariboru so okopali in osuli le 50% krompiričev, čeprav krompir že cvete. Tu prav gotovo ne smejo pričakovati velikega hektarskega donosa. Zakaj imamo v kmetijskih zadrugah posamezne odseke? Glavna dolžnost poljedelskih odsekov je, da skrbijo za pravilno in pravočasno izvajanje agrotehničnih ukrepov, prav tako morajo kmetijske zadruga skrbeti za obdelavo vse zemlje v vasi in pomagati tam, kjer je potrebno. Posamezni kmetje imajo mnogo izkušenj pri obdelovanju in gojenju posameznih kultur, te izkušnje pa je treba prenašati na druge, da bo imela celota od tega korist. Prav tako je naloga kmetijskih zadrug, da uvajajo nove načine v kmetijsko proizvodnjo, kot n. pr. selekcijo semen, načrtno gnojenje, strojno setev in obdelavo, valjanje žit itd.

Važen agrotehnični ukrep in istočasno že priprava na jesensko setev je izbor žitaric za seme. V naslednjih dneh bodo komisije pregledale vsa žitna polja in izločile ustrežajoče posevke v semenske namene za jesensko setev. Komisije bodo pregledovale zelo natančno in bo kriterij strog, tako da bomo za jesensko setev odbrali čim boljše seme. Najbolj bo treba paziti na hektarski donos posameznih vrst in na njih odpornost proti vremenskim nepravilnostim in boleznem. Kmetovalci, ki so z izvajanjem agrotehničnih uspehov povečali hektarski donos in kakovost pridelka, bodo prejeli posebne diplome in nagrade kot boreci za višjo produktivnost v kmetijstvu.

Otroci vinarčarjev so dobili DOM IGRE IN DELA

Položaj slovenskih vinarčarjev, ki so bili v preteklosti brezobzirno izkoriščani, se je v naši ljudski državi znatno izboljšal. Vinarčarji so postali v vinogradniških zadrugah lastniki svoje zemlje in niso več odvisni od veleposestnikov in drugih izkoriščevalcev. Ljudska oblast je posvetila še posebno pozornost otrokom vinarčarjev, med katerimi je bila zaradi neznoznih razmer v preteklosti velika umrljivost. V Slovenskih goricah in v Prekmurju so zgradili za vinarčarje otroke in matere večje število posvetovalnic, ambulanc, domov igre in dela, počitniških domov itd.

Slika prikazuje Dom igre in dela državnega vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem v ljubotemskem okraju. Prijetno stavbo, ki leži sredi vinogradov, sednega drevja in topolov, so zgradili večidel vinarčarji sami s prostovoljnimi delom.

IZ DANASNJE STEVILKE:

Po zgledu tekstilcev Spomenica generalnega sekretarja OZN Trygve Lieja Mladinski dijaški domovi morajo postati žarišče vzgoje novega človeka Fizkultura — Dopisi — Objave

Govor dr. J. Vilfana v Ekonomski komisiji OZN

Sovjetska delegacija predlaga boj proti diskriminaciji, obenem pa niena vlada uporablja najhujša sredstva za gospodarsko vojno, blokado in agresijo

Ženeva, 7. junija (Tanjug). Na današnji seji Ekonomske komisije OZN za Evropo je bila najprej sprejeta resolucija Francije, Italije, CSR in Poljske o delu komiteja za kmetijstvo. Nato so začeli obravnavati vprašanja, ki se tičejo komiteja za trgovino. Sovjetska delegacija je vložila predlog za resolucijo, v kateri se zahteva, naj se izdajo priporočila z namenom, da se prepreči diskriminacija, ki jo izvajajo ZDA in nekatere evropske države na področju trgovine.

Razprave se je udeležil še jugoslovanske delegacije dr. Jože Vilfan, ki je poudaril, da se vprašanje diskriminacije lahko rešuje le z upoštevanjem vseh njenih oblik. Jugoslovanski delegat je izjavil, da če bi se sprejel sovjetski predlog, bi bilo treba izdati splošno konvencijo o osnovnih načelih mednarodne trgovine. Dr. Vilfan je nato rekel, da ni treba posebej poudarjati, da je imela jugoslovanska delegacija pri tem v mislih vprašanja diskriminacije.

»Res pa je,« je nadaljeval dr. Vilfan, »da samo takrat lahko resno obravnavamo vprašanje diskriminacije in se borimo zoper njo, če stejemo do vprašanje za sestavni del splošne naloge, to je naših prizadevanj, da pride do gospodarskega sodelovanja med narodi. Mednarodno gospodarsko sodelovanje pa terja kot minimum, da ni gospodarske vojne. Z drugimi besedami, po našem mnenju lahko razpravljamo o diskriminaciji in najdemo učinkovite ukrepe zoper njo samo tedaj, če se je vnaprej sporazumemo, da je treba postaviti izven zakona gospodarsko agresijo in gospodarsko vojno.

Sovjetska delegacija predlaga v svojem osnutku resolucije, naj komiteja za razvoj trgovine izdela ukrepe za odpravo diskriminacije, ki ga izvajajo ZDA in nekatere evropske države na področju trgovine. Jugoslavija je imela že večkrat priliko govoriti o diskriminaciji na zahodu. Jugoslovanska delegacija se ne misli vračati k temu vprašanju in se ji zdi potrebno, da v zvezi s sovjetsko resolucijo zastavi drugo vprašanje: Ali želi SZ, ko zahteva ukrepe proti diskriminaciji, postaviti izven zakona gospodarsko vojno? Dejstva, ki nas vodijo k temu vprašanju, so naslednja:

V juliju 1948 je Albanija pretrgala svoje gospodarske odnose z Jugoslavijo. — Nato so bile odpovedane posamezne nabave, posebno nabave petroleja iz Romunije. 31. decembra 1948 je Tass objavil, da se trgovina z Jugoslavijo zmanjša za novo trgovinsko pogodbo na eno osmino; v letu 1949 so vzhodnoevropske države opustile obnovev trgovinskih pogodb, kolikor so se te sploh izvajale. S tem v zvezi bi želel opozoriti na uradne podatke za Evropo, v katerih se govori o prekinitvi sovjetskih in vzhodnoevropskih trgovinskih stikov s FLRJ.

Vzporedno s to prekinitvijo trgovinskih stikov je prišlo tudi do odpovedi investicijskih pogodb. Ne bom se zadrževal pri ravnanjih, ki so bila omenjena ravno te dni v tukajšnjem tisku, kakor n. pr. odpoved dobave strojev, ki smo jih že plačali in ki so jih za nas izdelovale tovarne ter so bili že skoraj gotovi. Ne samo, da nismo dobili strojev, ampak nam tudi denarja niso vrnilli. Tako je bilo n. pr. s šestimi turbinami, za kate-

re smo že plačali več kot 770.000 dolarjev. Sovjetska vojaška uprava v Avstriji je prepovedala pošiljatev teh turbin v našo državo, denarja pa nam ni vrnila. Trdim, da to ni samo diskriminacija, ampak še nekaj hujšega. To je gospodarska blokada, sestavi deli gospodarske agresije in gospodarske vojne. V 1946, stolpcu prevrta zvezka »Male sovjetske enciklopedije« lahko berete, da je gospodarska blokada sistem gospodarskih in finančnih ukrepov, ki imajo namen, da neko državo gospodarsko izolirajo od zunanjega sveta. Ta blokada je v tem, da ta država izgublja kredit iz tujine, da se preprečuje uvoz blaga in da se prekinitvijo trgovinski odnosi. Cela vrsta akcij SZ in njene skupine pomeni ravno to, kar imenuje »Mala sovjetska enciklopedija« blokado. Pomisliti je treba na to, da je moja država za skoraj 90% uvoza kapitalnih sredstev, ki so potrebna za izpolnitev petletnega plana, sklenila pogodbe s SZ in državami vzhodne skupine. Skoraj 50% naše zunanje trgovine je bilo orientirane na SZ in države Vzhodne Evrope. To se pravi, da je položaj bil takšen, da je SZ, ko je organizirala blokado z Vzhoda, upravičeno pričakovala, da bo našo državo gospodarsko izolirala od zunanjega sveta, da jo bo spravila ob kredit iz tujine in preprečila uvoz blaga, v najslabšem primeru pa hudo izpodkopala trgovinske odnose.

Vse to so elementi, ki jih »Mala sovjetska enciklopedija« navaja kot značilne za gospodarsko blokado. Jasno je, da je SZ kaj lahko upala, da bo nenadna prekinitvev dobav kapitalnih sredstev onemogočila izpolnitev naših planov in da nas bo s tem prisilila h kapitulaciji. Za našo državo, ki je socialistična država s planskim gospodarstvom, zares ni lahko brez resnih motenj premagati težave, ki jih prinaša že sama zakasnitev, kaj pa šele popolna ustavitve dobave strojev, katerih montiranje je bilo predvideno s planom in so bile tudi že storjene potrebne priprave.

Osnovni nagibi za takšno ravnanje SZ in zveze v njeni skupini so razumljivi, če vzamemo v poštev teze znane resolucije z dne 28. maja 1948. V tej resoluciji se odkrito poziva na strmoglavljenje režima v naši državi in na strmoglavljenje naše vlade. Ko pa pri nas ni prišlo do nobene spremembe, so začele SZ in države njene bloka s celo vrsto že omenjenih gospodarskih ukrepov proti FLRJ. Zgodovinski razvoj je pripeljal do paradoksnega položaja, da država, ki se je od leta 1931 borila in mednarodnih organizacijah proti diskriminaciji, proti blokadi in proti gospodarski agresiji, da je prav ta država še na mnogo hujši način začela uporabljati ista sredstva proti moji državi.

To so torej tisti momenti, ki jih je bilo treba povedati, preden zavzamemo stališče do predloga sovjetske delegacije, po katerem naj bi Ekonomski komisija napravila sklep, da je potreben boj proti diskriminaciji, ki ga izvajajo ZDA in nekatere evropske države. Težko si je zamisliti, odkod jemlje sovjetska delegacija pogum, da predlaga boj proti diskriminaciji, ko obenem ravno njena vlada uporablja neprimerno hujša sredstva za gospodarsko vojno, gospodarsko blokado in gospodarsko agresijo. Ni prvič, da navajamo ta strašna dejstva, strašna zato, ker se je v našem času začela gospodarska vojna proti eni izmed malih držav samo zato, ker ta država brani svojo neodvisnost in svobodo. Doslej je bil edini odgovor na ta naša dejstva vedno samo v tem, da so nas napadali z izrazi, ki jih iz obzirnosti do komisije ne smemo navajati. Tukaj pa se je pokazalo, da se njihova slaba vest manifestira v molku, ta molk pa je prav tako določen odgovor na dejstva, kakor so lahko določeni že omejeni izrazi, o katerih sem pravkar govoril. Delegati sovjetskega bloka so bili prisiljeni nekaj odgovoriti. Madžarskemu predstavniku se je posrečilo, da je v šestih minutah štirikrat uporabil izraza »obrekovanje« in »obrekovalec«, da je petkrat govoril o prehodu FLRJ v imperialistični tabor, štirikrat pa o »provokatorjih«, »fašističnih voluhovih«, »kriminalnih tipih« in podobno. Boljšega odgovora ni dala niti bolgarska delegacija, ki je zadnja govorila na jutranji seji.

Mengeški pečarji bodo delali za izvoz

Ze mnogo let izdelujejo v Mengšu lepe in dobre kamine in najraznovrstnejše peči. LO je tri obrate združil v eno podjetje, spremenil organizacijo ter s tem dosegel povečano produkcijo za 200 ton letno. Kljub temu, da je produkcija zelo primitivna in manjka pomožnih surovin, vseeno žgo tako dobre peči in kamine, da so bili na lanski republiški razstavi v Ljubljani in na zagrebškem vselejmu nagradjeni. Njihovi izdelki so ugajali tudi inozemcem, tako da je podjetje že dobilo naročila iz tujine.

Mladinski dijaški domovi morajo postati žarišče vzgoje novega človeka

Na konferenci upravnikov dijaških in mladinskih domov, ki jo je sklicalo ministrstvo za prosveto, so obravnavali vrsto važnih vzgojnih vprašanj, s katerimi je potrebno, da seznanimo tudi našo široko javnost. Upravniki so predvsem analizirali vzroke nekih slabših učnih uspehov v prvem polletju tekočega šolskega leta v mladinskih in dijaških domovih. Ugotovili so med drugim, da je prevelika pomoč pri učenju, ki so jo nudili našim dijakom ekoraj množično, ubijala v njih misel za samostojno učenje. Pomoč je treba nuditi samo tistim dijakom, ki so slabše nadarjeni in ne morejo osvojit učnega gradiva brez pomoči. Po drugi strani je treba zaostri vprašanje nemanjivih dijakov in jim v primeru učnih neuspehov zmanjšati ali odvzeti mesečno denarno pomoč ter jim onemogočiti razne ugodnosti pri udeleževanju izven doma, v različnih društvih in pri zabavah v domu. Čeprav je takšnih dijakov sicer malo po domovih, vendar vplivajo kvarno na splošno učno in vzgojno delo.

Pri dijakih je potrebno čim bolj razviti smisel za redno, razumno in individualno učenje. Prikazati jim je treba njihove učne napore kot napore za bodočo poklic in za splošno družbeno korist. Med resnejšimi in za vzgojno delo sposobnimi dijaki je potrebno odbrati prefekte, ki bodo nadomestili v domovih kvalificirane vzgojitelje, katere bomo lahko zaposlili na važnejših mestih. Za napredek vzgojnega dela v mladinskih domovih je zelo važno, da se zanimajo za vzgojna vprašanja tudi množične organizacije in predstavniki ljudskih oblasti kakor tudi starši samih dijakov. Povsod, kjer se zanimajo za delo domov predstavniki okrajnih odborov, frontnih, mladinskih in drugih organizacij, profesojski zbori in starši dijakov, je napredek iz dneva v dan vidnejši in tudi dijaki so samozavestnejši in aktivnejši.

Na učne uspehe v domovih vpliva nekateno tudi preobremenjenost dijakov, ki so vključeni v najrazličnejše fizikalne, športne, prosvetne in druge organizacije izven doma, v sami holi pa delujejo v pionirski in mladinski organizaciji, raznih

krožkih, dramskih aktivih itd. Ta preobremenjenost je predvsem posledica nepravilnega planiranja različnih društev, ki hočejo za vsako ceno dvigniti število svojega članstva in ne upoštevajo, da dijaki včasih nimajo interesa za to ali za ono področje društvenega dela. To vprašanje bi bilo treba rešiti na posebni konferenci zastopnikov vseh organizacij.

Na konferenci so nadalje ugotovili, da so v nekaterih mladinskih in dijaških domovih pokazali pretirano skrb za dijake, ki jo je treba omejiti. Pravilno je, da sami popravljajo svoje sobe, čistijo obleke in obutev in da včasih pomagajo pri gospodarstvu v domu. Le tako bodo začutili, da je dom res nekaj njihovega in da raste in se razvija z njimi.

Da bi se izboljšala raven osnovne šole, je potrebno, da učitelji četrtih razredov kvalitetno pripravljajo učence za vstop v prvo gimnazijo. Njihovo ocenjevanje znanja je premalo odgovorno. Tudi profesorji gimnazij, posebno prvih razredov, se morajo v večji meri zanimati za svoje učence in neprestano izboljševati metodo podajanja učne snovi. Zelo važna je tudi povezava učiteljskih in profesorskih zborov z mladinskimi dijaškimi domovi.

Med važnejše vzgojne naloge spada tudi pravilno usmerjanje dijakov k bodočim poklicem. Marsikje pozabljajo, da je teba imeti v vidu usmerjanje vso dobo dijaškega šolanja in ne samo ob koncu šolskega leta. Še danes so primeri, da se nekateri dijaki glede na plan in direktive višjih forumov kar na brzino odločujejo za razne poklice. Pri tem dijaki sploh ne vprašajo, če je zadovoljen, če ima interes za določeni poklic ali pa sploh sposobnost zanj.

Velika pomanjkljivost mladinskih domov je večkrat v tem, da nudijo svojim gojencem premalo kulturnega razvedrila, da je njihova notranja organizacija vzgojnega dela preveč toga, kar gojence odvrta in ga usmerja v izvendomsko življenje. V domovih bi bilo potrebno urediti več prostorov za družabne razgovore, igre, delavnice, igrišča itd. Resno delo in primerna kulturna zabava sta v domovih enako potrebni.

Z vestnim in poživovalnim reševanjem zgoraj navedenih vzgojnih vprašanj, pri katerem morajo sodelovati tudi pedagoški delavci, starši, frontne organizacije in oblastni organi, bodo mladinski domovi postali vse bolj žarišče vzgoje novega človeka — borca za socializem. M. V.

V Sežani in na Tolminkem je volila velika večina žena

V sežanskem okraju je bilo v soboto in nedeljo med ženami zelo živahno. Po vseh krajih so žene lepo okrasile voliča z zelenjem, zastavami in parolami. Ob določenih urah so se žene v velikem številu zbrale na volivnih konferencah, kjer so izvolile delovno predsedstvo in dve zapisničarki. Sekretarske so nato poročale o doseženih delovnih uspehih. Po vseh krajih so bile žene po večini zadovoljne z odbornicami, ki so bile predlagane, le v Stanjeju se niso strinjale s kandidatom listo in so same predlagale take žene, o katerih mislijo, da bodo v

bodoče delale res v interesu vseh žena. Odbornice, ki so bile v veliko večino izvoljene, so se ženam zahvalile za zaupnico in predložile načrt za bodoče delo. Žene pa so v diskusiji obljubile, da jim bodo pridno pomagale pri delu.

Tudi žene na Tolminkem so bile agilne v tekmovalstvu za Teden matere in otroka in v pripravah za volitve. V tem tekmovalstvu so imele vesepoved zdravstvena in vzgojna predavanja. Posvetovale so se z zadrugicami o problemih različite matere in otroka v zadrugah in o ustanovitvi uslužnostnih podjetij. Sklepane so tudi, da bodo pripravile čim več zelenjave za poljišne kolonije in pomagale pri urejanju igrišč. Predtako nedeljo so lepo okrasile voliča in se v veliki večini udeležile volitev v osnovne organizacije AFZ. Posebno lepa je bila udeležba žena v Oravovem, Ljubinu, Korseku, Klavzah, kjer so se žene stodostno udeležile volitev. Povprečno se je udeležilo volitev na Tolminkem 80 do 90 odstotkov žena.

Za lepši izgled naših mest in vasi

Za lepši izgled naselij, za čistočo, ureditev parkov in odstranitvev ruševin se je začel resno zanimati tudi okraj Ljubljana-okolica, ki je v trimesečnem tekmovalju na področju komunalne dejavnosti dosegel precej uspehov.

Med drugim je bilo v tem tekmovalju posutih 24 km cest in popravljeni trije mostovi. Urejena sta bila dva parka in nasajeni 400 lepoticnih sadik. Očiščenih je bilo 800 m kanalov. Z lastnimi sredstvi je okraj poskrbel za napeljava elektrike v Zlabah pri Medvodah. Bilo je zbrano tudi 84.760 kg odpadnega materiala. V Črnučah so izdelali spomenik padlim borcem. Za vzdrževanje stanovanjskega fonda so bila ustanovljena tri remontna podjetja, in sicer: v Smartnem pri Litiji, na Vrhniki in v Dobrunjah.

Poverništvo za komunalne zadeve OLO Ljubljana-okolica ve, da je vse to šele začetek, ki je spraval komunalno dejavnost v okraju iz mrtvila. V sodelovanju s množičnimi organizacijami bo poverništvo nadaljevalo tekmovalje vse dotlej, da bo vsak kraj imel tak izgled, kot se za okolico Ljubljane spodobi. Tudi to bo prispevek za dvig kulturnega standarda, ki ga mora imeti naše delovno ljudstvo v socializmu.

Za odkup divjačine je poskrbljeno

S 1. junijem je nastopil lovopust za srnjad. Z namenom, da se lov pravočasno in pravilno organizira in da se omogoči lovskim družinam oz. lovčev odkup odstreljene divjačine, je republiški lovski svet že konec maja sklical konferenco, kjer se je do podrobnosti razpravljalo o vseh lovskih problemih, predvsem pa o slabem postopanju nekaterih mladih lovcev, o potrebah po municiji, še več pa o planih odstrela za podvine lovske svete in podsvete, s katerimi se je določil tudi plan oddaje divjačine predvsem srnjadi, divjih prašičev in zajcev.

Naši gozdovi so po osvoboditvi obogateni z divjačino. Zato so plani odstrela primerni, v skladu z njimi pa so tudi plani oddaje. Vsaj polovico plana odstrela bodo naši lovci lahko dali skupnosti in s tem prispevali k preskrbi potrošnikov z mesom.

Odkupne naloge so, kakor lansko leto, tudi letos poverjene vsem odkupnim podjetjem za mleko. Ta podjetja so dolžna takoj stopiti v stik z lovci, lovskimi družinami in sveti.

Strokovna manipulacija in odprema ne bo delala podjetjem posebnih težkoč, saj imajo za seboj že lansko izkušnje. Pričakujemo, da bo odziv lovcev v izpolnjevanju obvez do države letos boljši. Manipulacija z oddano divjačino bo letos lažja tudi zaradi tega, ker se bo divjačina porabila prvenstveno za garantirano preskrbo v domačem okraju. Le vičke bo treba ekspresno pošiljati v druge centre (podjetje Perutina v Ptuj in Gostinstvo pri MEO Ljubljana).

Odkupne cene divjačine so neizpremenjene. Izplačila bodo vrhila odkupna podjetja na podlagi potrdila o prevzemu za vsako lovsko družino posebej, lovske družine pa bodo prevzete zneske razdelile med podvine žana.

Odkup divjačine je prav tako važen, kot odkup drugih artiklov, ker bodo od dane količine precej prispevale k garantirani preskrbi. Odkupna podjetja bodo sodelila z lovskimi sveti in družinami pogodbe za vse planirane in tudi ev. nadplanske količine. Treba pa je, da k temu poslu pristopijo s čutom odgovornosti.

»MOJA DRAGA KLEMENTINA«

Film »Moja draga Klementina« je nastal leta 1946. v ateljejih podjetja Century Fox in je delo znanega režiserja Johna Forda.

Režiserju Johnu Fordu je blizu tematika z »divjega Zapada«. Nešteto krat je že posegel v borno in pestro življenje, ki ga je v tem predelu Severne Amerike vzbudilo zlato, še bolj pa bakja o zlato. Bolj kot kulturni, a konvencionalno uniformirani Stari svet ga mika grobo in primitivno življenje tamonjih naseljencev, podivjanih v lovu za zlatom in v boju za brezbrezno, še nedotaknjeno zemljo. Filmsko oblikuje to mlado družbo, ki se ni utegnila ustaliti osnovnih oblik sožitja, je ustvaril leta 1949. mosterovino »Poštni voz«, o kateri so pisali, da pomeni resen preokret v dotodanj kovožični na filmskem platnu.

John Ford pa obvlada tudi druge filmske zvrsti. Nedavno smo lahko ugotovili, da je zelo uspešno režiral Lewlynov roman »Kako zelena je bila moja dolina«. Sodeč po umetniškem posluhu, ki ga je pokazal ob tej priliki, predvsem pa po veliki praksi sнемanja »Western-filmov, bi torej glavni upravičeno pričakoval, da je vnesel režiser svoje bogate izkušnje tudi v »Mojo drago Klementino«.

Z ROGA JE ODŠLA PRVA UDARNA BRIGADA

Tretja novomeška udarna brigada se je poslovila od Roga. Brigadirji so se zadnjič postavili v vrsto na majhni jasi, sredi košatih roških h, bukev in smrek. Na krivajo lino taborišče. Na licih brigadirjev, ki so stali ponosni in zagoreli pred majhnim odrom, je sijalo veselje. Po dveh tednih sečnje je dobila brigada predhodno zastavo najboljše roške fronte brigade, po 23 delovnih dneh pa je izpolnila proizvodni plan s 102%. Čeprav bi lahko frontovci odšli ob izpolnjeni nalogi domov, so ostali še nekaj dni. Rezultat enomesečnega dela je bil 4887 kubikov podrte hlodovine in s 116% izpolnjen plan.

Komandant brigade France Golob se je v kratkih besedah zahvalil frontovcem za njihovo delovno vnemo in vztrajnost. Posebno je pohvalil prvo desetino, ki je namesto 906 kubikov podrla 1273 plan za 35, in četrto, ki ga je preseгла plan za 22%. Nato so stopali pred štab brigade najboljši brigadirji, novi udarniki. Visoko presežen plan je v glavnem zaslug

sluga njihovih pridnih rok. Brigadirji so navdušeno pozdravili Ivanā Plantana, ki je kljub svoji starosti presegl normo za 30% in vodil najboljšo desetino brigade. Tudi 50odstotni invalid Jože Vranesid je presegl normo za 25% in postal udarnik. Med najboljšimi brigadirji je bil tudi tajnik KLO Stopiče, Jože Hribar, ki je dnevno presegl normo za 40%. Časten naziv udarnika je dobilo 15 brigadirjev, 18 pa jih je štab pohvalil.

Ko so najboljši brigadirji prejeli za sluzena priznanja, jih je presenetil sekretar OK KPS tov. Martin Žugelj, ki jim je čestital v imenu IO OF Slovenije in jim povedal, da je bila tretja novomeška frontna brigada za svoje velike uspehe proglašena za udarno. Brigadirji so z velikim navdušenjem sprejeli to vest. Zvečer je zadonela ob tabornem ognju partizanska in narodna pesem, ki je odmevala daleč po roških gozdovih. Tretja novomeška udarna brigada je s svojim tekmovalnim poletom nakazala pot, po kateri bodo šle tudi druge roške brigade v borbi za nove kubike lesa. G. L.

Manever obveznikov predvojaške vzgoje v Litostroju

Obvezniki predvojaške vzgoje, člani delovnega kolektiva Litostroja, se z vso vnemo udeležujejo učih ur. Da so si v razmeroma kratki dobi pridobili precejšnje znanje, nam najbolje dokazuje manever njihove čete, ki je bil v Savljah. Na manevru so pod vodstvom tov. Cirija in Kristofa z uspehom izvedli »napad na vkopanega sovražnika«.

Četa je dobila vse potrebno orožje, poslala predhodnice, pri premiku pa so jo spremljali bočne izvidnice in zaščitnica. Ko je prispela na določen teren, so mladinci začeli s vkopavanjem minometov in drugih težkih orožij. Medtem ko se je enota zbrala na zamaskiranem položaju, je komandir sklical zbor komandirjev vodov in predital plan napada ter izdal povelje za operacijo. Vsa komandir je dobil ključ signalnih znakov.

Po raketenem signalu so se enote prikradle na prvo bojno linijo. Od tod so komandirji vodov poslali patrole-izvidnice. Komandir čete je izdal povelje, da se desno krilo in čelni vod premestita na južni položaj. Oba voda je pri tem z ognjem čitilo levo krilo. Komandir Cirič je nato izdal povelje minerskim oddelkom za uničenje žičnih ovir. Poseben oddelček je zameglil ves prostor pred pr-

vo ognjeno točko na levem »sovražnikovem« krilu, težko orožje pa je pričelo z močno topniško pripravo, ki je trajala pol ure. Nato je presekala nebo temno-redeča raketa — znak za jurš. Desno krilo in čelo sta prodra do prvega obrambnega pasu in pregnala sovražnika z bombami, levo krilo pa je ostalo na svojem položaju pred žičnimi ovirami.

Po zavzetju prvega »sovražnikovega« obrambnega pasu in potem ko so naglali sovražnika v jarke druge obrambne linije, so napadalci pripravili novo municijo za glavni udar. Levo krilo se je povezovalo s čelom in desnim krilom, po znaku z raketo pa so pričeli vsi trije s splošnim juršem. Stisnili so »sovražnika« v klešča, iz katerih se je le s težavo rešil.

Odlično izveden manever obveznikov predvojaške vzgoje v Litostroju je bil odločen odgovor klevetnikom naše Partije in ljudstva. V lističu jugoslovanskih informbirojevcev-emigrantov »Pod zastavo internacionalizma« je bil namred objavljen članek, v katerem »zdrave sile« trdijo, da mladinci v Litostroju nečje obiskovati predvojaške vzgoje. — K.

PRI ZBIRANJU STAREGA ŽELEZA

so dosegli najboljše rezultate železničarji

V tednu zbiranja starega železa, ki je bil organiziran na iniciativo Zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije od 14. do 21. maja, niso bili v Sloveniji doseženi zadovoljivi uspehi. Frontne organizacije so pokazale premajhno aktivnost, saj odpade povprečno na frontovca v Sloveniji manj kot 1 kg zbranega železa. Dosedaj je podjetje »Odpad« odkupilo 418 ton, približno 150 ton zbranega železa pa bo odkupilo v najkrajšem času. Najboljši rezultat pri zbiranju je dosegel okraj Ljubljana-okolica, ki je zbral 70 ton ali 12,3% vsega zbranega železa v Sloveniji. Tudi okraj Celje-okolica in Jesenice sta dosegla dovoljen rezultat pri

zbiranju in sta zbrala po 40 ton starega železa, poljsanski okraj pa 20 ton. V Ljubljani je bil najboljši II. rajon, ki je zbral nad 18 ton železa, od terenov pa so najboljši 18., 12., 9. in 6. teren. Najslabši rezultat je dosegel V. rajon, kjer so zbrali samo 3 tone železa.

Nabirajmo hrastovo lubje

Hrasti so vsem znana do 40 m visoka drevesa, ki imajo za mladih vejah gladko, na starejših in na deblu pa debelo, razpokano skorjo in šohasto pernatno krpaste liste. Nabiramo hrastovo lubje mladih vej, ki je še gladko, bolj ali manj bleščete, srebrnkasto-sivkasto-zelenkaste barve, na notranji strani svetlo rjavkasto ali rjavkasto rdečkasto, 1 do 2 mm, na močnih poganjkih kvečkemu do 4 mm debelo olupimo z vej, ki smo jih narezali in nabrali. Lubje se raje olup, ako ga prej nekotliko natočimo z lesnim kladivom. Oladko lubje mladih hrastovih debel in vej smemo nabirati samo tam, kjer seka mlade hrastice, ki poganjajo iz storov, za vinogradniško kolje; drugod se to ne sme zgoditi, ker bi nastala sicer preobutna gozdna škoda. Zkorašimo pa tudi lubje mladih vej pri sekanih hrastov in hrastovih gozdov. — Hrastovo lubje nabirajmo predvsem v okrajih Ilirska Bistrica, Črnomelj, Crouplje, Novo mesto in Trebnje.

Informacije dobite pri kmetijskih zadrukah.

V NOVI TOVARNI CELULOZE V PRIJEDORU POSKUSNO OBRATUJE PET ODELKOV

Naša največja sodobna tovarna celuloze in papirja v Prijedoru (Bosna in Hercegovina) bo kmalu začela obratovati. Dajala bo toliko izdelkov, da bomo imeli papirja več kot dovolj.

Delovni kolektiv v Prijedoru si uspešno prizadeva, da izpolni pravčasno planske naloge. Zato so doslej izročili v poskusno obratovanje že pet oddelkov. Montažne skupine se trudijo, da čim prej končajo svoje delo, tako da bo tovarna mogla kmalu z vso zmogljivoostjo obratovati.

V HERCEGOVINI SO ZACELI ŽETI JEČMEN

Zaradi ugodnih vremenskih razmer se je začela v posameznih krajih čapljinskega, stojaškega okraja in tudi v nekaterih drugih krajih žetev ječmena. V nekaj dneh bodo začeli žeti tudi pšenico.

Naš les na egiptovskem tržišču

Važna tržišča za izvoz našega lesa in končnih izdelkov so v vzhodnem delu Sredozemlja, v državah: Turčija, Sirija, Libanon, Egipt, Palestina in Cipre. Največji potrošnik naših lesnih proizvodov je Egipt, ki iz raznih držav uvozi letno nad 400.000 kub. m lesa in lesnih proizvodov (skoraj 150 tisoč kub. m mehkega lesa, 150 tisoč kub. m borovega rezanega lesa, 60.000 kub. m tramičev, okoli 30.000 kub. m bukovine itd.). Pred vojno so bile glavni uvozniki lesa v Egipt severne evropske države in Romunija, ki je izvažala ves jelov les.

Zdaj je seznam uvoznikov lesa v Egipt dokaj spremenjen. Romunija izvaž v Egipt le 30% prejšnjih količin jelovine, ostalih 70% izvoza odpade na Jugoslavijo, CSR in Avstrijo. Jugoslavija izvaž v Egipt tudi precej bukovine, katero je pred vojno izvažala Romunija. Vsekakor pomeni osvojitve sredozemskih tržišč za našo zunanjo trgovino velik uspeh, do nekega predvsem zaradi kvalitete naših lesnih izdelkov. Brez dvoma bodo čitajtelje kakor tudi ljudi, ki pripravljajo les za Egipt oziroma ostala levantinska tržišča zanimala posebnosti teh tržišč.

Egiptovski potrošniki zahtevajo kvalitetno zdrav, nerazpokan in osteroben bel les, brez večjih grč. Les pa mora biti tudi suh, ker to zahteva vroča afriška klima. Deske, če niso dovolj suhe, razpokajo, med prevozom v zaprtih ladjskih prostorih pa počrne in prično plesniti. Egiptovski trgovci so zelo natančni glede manipulacije: les mora biti prikrčen in pripravljen, zvezan v snope, na obeh straneh gladko očeljen in markiran z živordečo barvo. Ze bele deske, ki so ravno in gladko žagane, dobe ime »numa nahat«, kar pomeni »prima kvaliteta«, pa četudi so iz jelovine ali smrekovine.

V Egipt prispelje pošiljke lesa vedno kontrolirajo, če niso morda črvice. Les, ki ima le sled o črvih, četudi črvov ni v njem, pripravijo v veliki vodi. To pa zato, da z lesom ne bi prišli v Egipt črvi, ki bi napadali njihove bombazne nasade. Posebne zahteve imajo levantska tržišča tudi glede širine desk oziroma mehkega rezanega lesa. Širin desk namreč ne merijo oziroma stopnjujejo po enem centimetru, temveč po dveh ali treh. Tako merijo širino deske po 10, 12, 15, 17, 19, 22 cm itd. To ne delajo zaradi

IZPOLNITEV PLANA RIBOLOVA V DALMACIJI

V prizadevanju za izpolnitev plana ribolova so ribarska podjetja, zadruge in privatni ribiči v Dalmaciji ujeli nad 245 vagonov plavih rib. Ribarske zadruge v Velestici in Trpinju v okraju Korčula, v Kaločenu in Slanem (okraj Dubrovnik) ter mnoge druge so že izpolnile svoje letne plane ribolova. Polletni plan so izpolnili mnoga ribarska podjetja mesec in pol pred rokom. Uspehi v letošnjem ribolovu so bili doseženi navzlic temu, da vreme ni bilo najugodnejše zaradi močnih vetrov, ki so ribičem včasih onemogočali lov.

Četrtega junija se je začela glavna polletna sezona, ki bo trajala do 24. junija. Pričakujejo, da bo v tem času večina ribarskih podjetij izpolnila svoje letne plane.

vilo velikih posnetkov, predvsem detajlov. Medtem ko se prav detajlov danes tako uspešno poslužuje večina režiserjev, je segel John Ford v vsem filmu enkrat samkrat po njem (zadnji del dirjaškega voza). Od tod tudi vti, da gledamo film starejšega datuma.

Film bi tudi pridobil na umetniški ravni, če bi si bili igralci enakovredni. Tako pa imamo pred seboj vprav zvezdniško pojavo Henry Fonda, ki s svojim empatičnim strahotom zasenči vse ostale. Tem manj podpira dejanje šerif Doc, za katerega bolj uganemo, da je bolan, da se odpove Klementini itd., kot pa kažejo njegova primitivna groba izrazna sredstva (n. pr. silovit kašelj).

Film, ki bi lahko vse več in globlje govoril o navadah, razmerah in življenju nam tako tuje zemlje in ljudi (ena izmed scen, ki nam veliko pove in kakršnih bi želeli še več, je scena ob otvoritvi cerkve), in ki kliče s svojo Klementino po nadaljevanju v novem serijskem filmu, v katerem bo tej dodeljena večja vloga, se tudi sam ne povzorne nad to industrializirano filmsko zvrsto. Da pa vzbuja večjo pozornost gledalcev — o čemer priča tudi naval v kino Sloga — se ima predvsem zahvaliti nekaterim pripranim komičnim scenam, ljubeznivosti glavnega junaka in velikemu deležu ekotične narave.

